

Nieuwsbrief

Pensioenen

De Nederlandsche Bank

september 2011

Pensioenseminar op 21 september 2011

Het jaarlijkse DNB seminar voor pensioenfondsbestuurders vindt plaats op 21 september a.s. in 't Spant! in Bussum. Er is een ochtendprogramma speciaal voor in 2010 of 2011 voor het eerst benoemde bestuurders. Voor alle bestuurders is er een middagprogramma met sprekers (onder andere DNB-directeur Joanne Kellermann en Maarten Camps, Directeur-generaal Werk van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) en een paneldiscussie (met onder meer Benne van Popta, Xander den Uyl, Harman Korte en Olaf Sleijpen). Dagvoorzitter is Charles Groenhuijsen. Kijk voor meer informatie over het pensioenseminar op www.dnbpensioenseminar.nl Via de site kunt u zich inschrijven voor het pensioenseminar.

Bijeenkomst vermogensbeheerders pensioenfondsen

Op 28 september 2011 organiseert DNB een bijeenkomst voor vermogensbeheerders voor pensioenfondsen. Het doel van deze bijeenkomst is vermogensbeheerders te informeren over hoe DNB in de praktijk toezicht houdt op het beleggingsbeleid en risicomanagement van pensioenfondsen. Er wordt nadere uitleg gegeven over het gewenste niveau van het financiële risicomanagement en de risico- en performance rapportages van pensioenfondsen. Ook worden de belangrijkste bevindingen toegelicht van het DNB beleggingsonderzoek in 2010. Aanmelden voor de bijeenkomst is mogelijk via: DNB.Toezicht.Pensioenfondsen@DNB.nl

Wijziging Europese Pensioenrichtlijn

In april 2011 heeft de Europese Commissie een adviesaanvraag aan de Europese pensioen- en verzekeringstoezichthouders (EIOPA) gestuurd in verband met een voorgenomen wijziging van de Pensioenrichtlijn (IORP Richtlijn). Deze adviesaanvraag gaat ervan uit dat de regels die Solvency II stelt voor verzekeraars in grote lijnen ook bruikbaar zijn voor pensioenfondsen, en vraagt EIOPA met name om aan te geven hoe de Solvency II regels aangepast moeten worden om bruikbaar te worden voor pensioenen. Aangezien dit aanzienlijke gevolgen kan hebben voor Nederlandse pensioenfondsen, is DNB actief betrokken bij het opstellen van het EIOPA-advies. Doel hiervan is om ervoor te zorgen dat het toekomstige Europese pensioenregime rekening houdt met de specifieke kenmerken van (Nederlandse) pensioenregelingen. Anderzijds kan het in de Pensioenwet opgenomen Financieel toestingskader (FTK) ook dienen als een voorbeeld hoe risicogebaseerd toezicht ingericht kan worden.

Inmiddels is een aantal concept-adviezen publiek geconsulteerd door EIOPA, waarop veel reacties zijn binnengekomen. Eind oktober 2011 zal een tweede publieke consultatieronde plaatsvinden. Het advies van EIOPA moet uiterlijk 16 december 2011 aan de Commissie worden gestuurd, waarna de Commissie in het derde kwartaal van 2012 (huidige planning) een nieuw richtlijnvoorstel wil publiceren.

Consultatie Wet versterking bestuur pensioenfondsen

DNB heeft gereageerd op het consultatiedocument Wet versterking bestuur pensioenfondsen. Het kabinet wil de wettelijke regels voor het bestuur van pensioenfondsen en de medezeggenschap in de fondsen grondig herzien met het oog op de steeds complexere omgeving waarin fondsen hun werk moeten doen. Het gaat hier niet alleen om de instabiliteit van de financiële markten. Maar ook om de vergrijzing, ontgroening en de gevolgen van de financiële crisis voor de financiële positie van pensioenfondsen.

Voor de reactie van DNB :
<http://www.internetconsultatie.nl/governancepensioenfondsen/reacties>

Good practices en aandachtspunten bij opheffingstrajecten (liquidatie) van pensioenfondsen

De focus van DNB ligt bij een opheffing van een pensioenfonds (liquidatie) op de overdracht van de balans, de afwikkeling van de financiële verplichtingen en de in- en externe verantwoording. In essentie gaat het om het waarborgen van de pensioenrechten en pensioenaanspraken van de deelnemers en gepensioneerden. Belangrijke aandachtspunten en positieve ervaringen uit het afgelopen jaar zijn:

- Een actieve planning en betrokkenheid van het bestuur is een cruciale succesfactor. Bijvoorbeeld in relatie tot geldigheidstermijnen van offertes en aanpassingen van beleggingen;
- Ga transparant om met mogelijke (schijn van) belangentegenstelling met de werkgever;
- Betrek tijdig alle stakeholders. Het snel aanhaken van deelnemersraad en verantwoordingsorgaan maakt afwikkeling eenvoudiger;
- Zorg voor een adequate afwikkeling van financiële afspraken met de werkgever;
- De beoordeling en vergelijking van offertes (due diligence) kan beter; juist

omdat er vaak “appels en peren” vergeleken worden, ligt daar een belangrijke beoordelings- en besluitvormingsverantwoordelijkheid voor het bestuur;

- Zorg voor een complete, tijdige en goed onderbouwde melding van de collectieve waardeoverdracht en denk aan de volledige vrijwaring (zie voor het beoordelingsbeleid van DNB: <http://www.toezicht.dnb.nl/2/50-202014.jsp>);
- De collectieve waardeoverdracht is een belangrijke stap in het traject maar zeker niet de laatste.

Tijdige aanmelding nieuwe bestuurders

DNB heeft in de afgelopen periode bij het beoordelen van de deskundigheid en betrouwbaarheid van bestuurders geconstateerd dat het regelmatig voorkomt dat de ingangsdatum van de beoogde benoeming enkele weken tot maanden vóór de daadwerkelijke indiening van het meldingsformulier en formulier betrouwbaarheidsonderzoek ligt. In een enkel geval is ook vastgesteld dat bestuurders al benoemd zijn voordat de benodigde formulieren zijn ingestuurd of voordat goedkeuring door DNB is verleend. Dit kan tot vervelende situaties leiden.

DNB verwacht dat pensioenfondsen elke nieuwe bestuurder tijdig aanmelden voor toetsing op deskundigheid en betrouwbaarheid.

Voor aanmeldingsformulieren en de termijnen waarbinnen DNB uitsluitsel over de toetsing geeft: <http://www.toezicht.dnb.nl/2/50-201878.jsp>.

Voortgang DNB themaonderzoeken

In eerdere nieuwsbrieven kwam het al aan de orde: DNB voert dit jaar zes themaonderzoeken uit bij pensioenfondsen. In deze nieuwsbrief informeert DNB over de voortgang van twee themaonderzoeken.

Themaonderzoek crisisplannen

DNB wil dat alle pensioenfondsen beschikken over een financieel crisisplan, waarin maatregelen staan voor het geval een crisis in korte tijd hevig toeslaat. Voor een crisisplan heeft DNB een aantal elementen geformuleerd waar een crisisplan ten minste aan moet voldoen. De praktische werking van de elementen heeft DNB in het themaonderzoek getoetst bij een aantal pensioenfondsen.

Uit die toets is ook een aantal good practices voortgekomen. De elementen zijn opgenomen in een normenkader, dat in het najaar aan de sector zal worden bekend gemaakt. Direct na de publicatie zal DNB de pensioenfondsen verzoeken een financieel crisisplan op te stellen. Op het DNB Pensioenseminar voor pensioenfondsbestuurders op 21 september zal het onderwerp crisisplannen uitgebreid aan bod komen in één van de parallelsessies.

Themaonderzoek integraal risicomanagement

Bij integraal risicomanagement denkt DNB aan management dat is gericht op het totaal aan risico's en de onderlinge samenhang van die risico's. De onderzoeken bij de pensioenfondsen zijn afgerond. De bevindingen zijn aan de onderzochte fondsen teruggegeven. Het onderzoek zal een beoordelingskader opleveren voor de kwaliteit van het integraal risicomanagement. Dit kader zal als Q&A in het najaar op de website van DNB worden geplaatst. Op het Pensioenseminar zal dit onderwerp in een parallelsessie aan de orde komen.

Vaststelling thema's 2012

Meer thematisch toezicht zorgt ervoor dat problemen tijdig worden gesignaleerd en direct bij de kern worden aangepakt. Inmiddels is DNB druk bezig met het vaststellen van de thema's voor het pensioentoezicht van 2012. De thema's zullen aan het eind van het jaar bekend gemaakt worden, na de presentatie van de DNB-brede thema's in 'Thema's toezicht 2012'. DNB heeft naar aanleiding van de themaonderzoeken die thans worden uitgevoerd veel nuttige tips van de sector ontvangen die zullen worden meegenomen in de nieuwe onderzoeken.

Te ondernemen stappen door pensioenfondsen die (opnieuw) in een dekkingstekort of reservetekort zijn beland

Als gevolg van de huidige rente- en beursontwikkelingen is de dekkingsgraad van veel fondsen gedaald. Voor een aantal fondsen betekent dit dat zij na een tijdelijk herstel van de dekkingsgraad tot boven het (minimaal) vereist eigen vermogen opnieuw in een dekking- of reservetekort zijn beland. Voor andere fondsen betekent dit dat het nog steeds bestaande tekort verder is toegenomen. Verder zijn er ook fondsen die voor het eerst sinds het begin van de crisis in 2008 in een tekort zijn beland.

Op 19 augustus 2011 heeft DNB een persbericht uitgedaan om fondsen duidelijk te maken wat DNB in elk van de mogelijke situaties verwacht. Voor de tekst van het nieuwsbericht:

<http://www.dnb.nl/nieuws/nieuwsoverzicht-en-archief/nieuws-2011/dnb256903.jsp> .

In hoeverre zijn fondsen die wederom in een tekort terecht zijn gekomen, vrij om voor een nieuw herstelplan te kiezen?

Het beëindigen van een herstelplan is mogelijk als sprake is van een robuust herstel. Daarbij hanteert DNB het uitgangspunt dat een herstelplan pas als formeel beëindigd kan worden beschouwd indien gedurende drie opeenvolgende kwartaaleinden geen tekort wordt gesignaleerd.

De marktontwikkelingen hebben in de praktijk aangetoond dat een termijn van drie kwartaaleinden voor diverse fondsen te kort is gebleken. Daarom hanteert DNB in de huidige situatie het uitgangspunt dat ook deze fondsen die al meer dan drie kwartaaleinden uit tekort zijn, kunnen terugvallen op hun eerder ingediend herstelplan. DNB gaat er in beginsel vanuit dat ook deze fondsen het eerder ingediende plan blijven uitvoeren.

Een fonds dat drie kwartaaleinden of langer uit dekkings- en/of reservetekort is geweest, mag in plaats van het eerder ingediende herstelplan ook een nieuw herstelplan en aanverwante documentatie indienen (daarbij is onder meer een recente continuïteitsanalyse vereist). Elk fonds kan daarvoor een eigen afweging maken. Een fonds dat ertoe besluit een nieuw herstelplan in te dienen, moet DNB direct op de hoogte stellen en het herstelplan binnen de wettelijke termijnen ter instemming bij DNB indienen.

Deze indieningstermijn is voor een kortetermijnherstelplan twee maanden na het ontstaan van het tekort en voor een langetermijnherstelplan drie maanden na het einde van het kwartaal waarin het tekort is ontstaan. Bij de opstelling van het nieuwe herstelplan moet rekening worden gehouden met de “nieuwe” parameters, zoals opgenomen in artikel 23b van het Besluit Financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Alternative Investments Fund Managers - Richtlijn 2011/61/EG

Op 1 juli 2011 is de Alternative Investments Fund Managers Directive (AIFMD) gepubliceerd. Deze Directive (Richtlijn) is door de Europese Commissie opgesteld naar aanleiding van één van de lessen uit de financiële crisis: activiteiten van (on)gereguleerde partijen hadden grote impact op financiële markten en andere marktpartijen door verspreiding en versterking van risico's.

Het doel van de Directive is beheerders van beleggingsinstellingen met alternatieve beleggingsstrategieën (AIF's), zoals hedgefondsen, private equity fondsen en vastgoedfondsen, onder toezicht te plaatsen. Nieuw in de Nederlandse situatie is dat ook beleggingsinstellingen gericht op professionele beleggers binnen het bereik van het toezicht komen. Inmiddels is door European Securities and Markets Authority (ESMA) een consultatie van een advies aan de Europese Commissie gepubliceerd waarop marktpartijen tot 23 september kunnen reageren.

Het ministerie van Financiën heeft eveneens een consultatiedocument beschikbaar gesteld voor het concept wetsvoorstel ter implementatie van de AIFM-richtlijn in Nederland. Reageren op de consultatieversie kan tot 30 september 2011.

De belangrijkste bepalingen uit de AIFMD en de voortgang van het proces kunt u vinden via: <http://www.toezicht.dnb.nl/4/1/50-222748.jsp> en de AFM Nieuwsbrief van augustus 2011: <http://afm.m13.mailplus.nl/archief/ mailing-355907.html#item1> .

Agenda 2011

- 15/16 september 2011, Hoorzitting Tweede Kamer over pensioenakkoord.
- 21 september 2011, DNB Pensioenseminar.
- 28 september 2011, Bijeenkomst vermogensbeheerders pensioenfondsen.
- 28 en 29 september, Pensioen Forum 2011, met DNB-directeur Joanne Kellermann en divisiedirecteuren Paul Hilbers en Olaf Sleijpen.
- 4 oktober 2011, Seminar risicoperceptie = risicowerkelijkheid van NBA, DNB en Nyenrode, met DNB-directeur Joanne Kellermann.

Nieuwsbrief pensioenen is een uitgave van De Nederlandsche Bank. Pensioenfondsen kunnen bij vragen naar aanleiding van deze nieuwsbrief contact opnemen met hun toezichthouder. Overige vragen kunnen worden gesteld aan de infodesk van DNB, te bereiken via 0800 020 1068

Deze nieuwsbrief is geen vervanging van de reguliere informatievoorziening richting de pensioensector. Aan de inhoud van deze nieuwsbrief kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

U kunt zich abonneren op deze nieuwsbrief. Op het moment dat er een nieuwe nieuwsbrief verschijnt, ontvangt u hierover een emailbericht. [Klik hier om u aan te melden.](#)